IJARSCT
ISSN (Online) 2581-9429
International Journal of Advanced Research in Science, Communication and Technology (IJARSCT)
International Open-Access, Double-Blind, Peer-Reviewed, Refereed, Multidisciplinary Online Journal
Impact Factor: 5.731
Volume 2, Issue 7, January 2022

कुर्ला गावाच्या परिसरातील होलिका उत्सव

सहा. प्रा. सौ. स्वाती नवनाथ पवार
M. A. B.Ed (मराठी विभाग)
एम. एम. जगताप कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय महाड. रायगड

बीज शब्द: लोकोत्सव, होळी, खाडीपट्टा, ग्राम देवता, बहुजन समाज, आधुनिकता.

प्रस्तावना

प्रस्तावना कोकणातील माणूस आणि सण उत्सव यांचे अलौकिक अतूट असे नाते आहे कोकणात होळी या सणाला शिमगा असे म्हणतात कोकणात विशेषता रायगड जिल्ह्यातील महाड तालुक्यातील कुर्ला या गावातील शिमगा उत्सवा च्या सणाबद्दल म्हणायचे झाले तर हा शिमगा उत्सव पाच ते दहा दिवस चालतो प्रथेप्रमाणे फाल्गुन शुद्ध द्वादशी त्रयोदशी आणि पौर्णिमेला होळीचा मुख्य दिवस असतो यावेळी शेवरीचे लाकूड आंब्याचं किंवा वेगवेगळ्या झाडांची लाकडं याला हळकुंड असे म्हणतात.

होळी हा एक लोकोत्सव आहे. याला उत्तरेत होरी, महाराष्ट्रात होळी, कोकणात शिमगा, गोवा राज्यात शिग्मा, शिग्मो ह्या नावांनी ओळखला जातो. ह्या उत्सवाला भारताच्या इतर भागात हुताशनी महोत्सव आणि दोलायात्रा, कामदहन अशीही नावे आहेत.

देशी नाममालेत *हेमचंद्रा* ने ह्या लोकत्सवाला 'सुगिम्हअ' (सुग्रीष्मक) असे म्हटले आहे. सुगिम्हअ वरून शिग्मा हा शब्द आला आणि वर्णविपर्यासाने त्याला शिमगा हे नाव पडले. ते महाराष्ट्रात रूढ आहे.